

640 rokov – to je pekné číslo,
pri tej príležitosti toto písmo vyšlo.
Nájdete v ňom stručný súhrn udalostí,
čo udiali sa v nedávnej desaťročnej minulosti.

(Pokračovanie brožúry vydanej v roku 2014, pri príležitosti 630 rokov od prvej písomnej zmienky o obci Nededza)

Nový kostol

Po podpísaní Zmluvy o dielo na výstavbu rímskokatolíckeho kostola v Nededzi so spoločnosťou PRIM, spol. s r.o. Stránske (vítězná firma spomedzi troch uchádzačov vo verejnom obstarávaní), bolo v marci 2014 odovzdané stavenisko víťaznej firme a mohli sa začať prvé zemné výkopové práce. Najskôr však prebehol archeologický výskum, pri ktorom boli nájdené základové stavebné múry z pôvodného kaštieľa. Dňa 16. apríla 2014 vložil starosta obce podľa starých tradícií do fľaše pamätný list a mincu v hodnote 1 euro. Fľaša bola následne zamurovaná do stavebných základov novovznikajúceho kostola ako odkaz pre budúce generácie Nededze. Na pamätnom liste stálo nasledovné:

Na základe rozhodnutia väčšiny občanov obce Nededza bola v apríli 2014 zahájená výstavba rímskokatolíckeho kostola v obci. Uvedenú stavbu realizuje spoločnosť PRIM, spol. s r.o. Architektúru navrhol Ing. arch. Ľubomír Kružel. Nové základy sú z časti postavené na pôvodných základoch kaštieľa z polovice 16.-teho storočia. Bože, požehnaj tomuto kostolu!

V Nededzi, 16.04.2014,

PhDr. Peter Vajda, starosta obce Nededza

Práce na výstavbe kostola pokračovali počas celého roku 2014. Ako sa dni míňali, tak sa nám stavba čoraz viac podobala budúcemu kostolu. Hlavne, keď v jesenných mesiacoch boli na stavbe osadené vitráže, ktoré boli prenesené zo starého kostola. Dňa 4. novembra náš pán farár Mgr. Pavol Kalabus posvätil nový nerezový kríž, ktorý bol následne osadený na strechu budúceho kostola. Na jeho výstavbu obec čerpala vlastné finančné prostriedky a finančné prostriedky z verejnej zbierky, ktorá bola vyhlásená v máji 2013 a prebiehala počas celej doby výstavby kostola. Po roku neutíchajúceho stavebného ruchu bola výstavba nového kostola v Nededzi ukončená. Kostol bol odovzdaný do užívania právoplatným kolaudačným rozhodnutím dňa 27.3.2015. Po ukončení stavebných prác sa začali práce upratovacie. Kostol sa pripravoval na svoju slávnostnú veľkonočnú premiéru. Svätá omša na Kvetnú Nedeľu – 29.3.2015 bola poslednou omšou konajúcou sa v starom kostole. Obrady Veľkého Piatku – 3.4.2015 boli prvé liturgické obrady konané v novom kostole. Slávnostné požehnanie nového kostola sa konalo 6.4.2015 na Veľkonočný pondelok.

Bola to veľká slávnosť, na ktorej sa zúčastnilo veľké množstvo ľudí, či už z Nededze alebo z okolitých obcí. Slávnostná svätá omša sa začala slávnostným sprievodom na čele s otcom biskupom Mons. Tomášom Galisom o 10,30 hod. Na slávnosti sa zúčastnilo viacero vzácných hostí. Spomedzi predstaviteľov cirkvi to boli: biskup Mons. Tomáš Galis, Stanislav Ďungel, Štefan Židek, Peter Švec, František Pekara, Jozef Šuráb, Dalibor Mišura, Jozef Čičmanec, Ľubomír Bollo, Zdeno Pupík, Dominik Galis, Michal Tichý a náš pán farár Pavol Kalabus. Na slávnosti sme privítali aj vtedajšieho predsedu Žilinského samosprávneho kraja Juraja Blanára a viacerých starostov z okolitých obcí. Svätú omšu celebroval biskup Mons. Tomáš Galis, ktorý mal aj kázeň. Starosta Nededze PhDr. Peter Vajda vo svojom príhovore v stručnosti pripomenul celé pozadie a históriu výstavby nového kostola. Celá omša mala slávnostný a výnimočný charakter. Výzdoba kostola a kytice pre niektorých pozvaných hostí boli v bieložltých farbách, obetné dary prinášané na oltár boli bohaté a výnimočné, mnohé pripomínajúce náš nový kostol ako napríklad torta či veľké veľkonočné vajíčka. Po skončení slávnostnej svätej omše sa celý sprievod a ďalší pozvaní hostia odobrali na slávnostné posedenie pripravené v sále kultúrneho domu. Zúčastnilo sa ho okolo 130 pozvaných hostí. Ich zloženie bolo naozaj rôznorodé. Zúčastnili sa ho cirkevní hodnostári, starostovia z okolitých obcí, hasiči, spevácky zbor, súčasní i bývalí poslanci nášho obecného zastupiteľstva, zamestnanci nášho obecného úradu, členovia nededzskej Jednoty dôchodcov, pracovníci zhotoviteľa stavby, autor projektu kostola a ďalší pozvaní hostia. Zásluhu na tom, že sa bolo na čom hostiť, mal šéfkuchár Anton Šeliga. O výstavbe a slávnostnom požehnaní nového kostola v Nededzi informovali verejnosť aj médiá s celoslovenskou pôsobnosťou. Krátka reportáž zaznela ešte v ten istý deň vo večerných správach televízie Markíza. Aj vo večerných správach televízie JOJ dňa 29.5.2015 zaznela informácia o výstavbe nášho kostola. Nededza sa takto dostala do povedomia širokej verejnosti. Celková hodnota diela po odovzdaní stavby spoločnosťou PRIM spol. s r.o. v marci 2015 činila 465 103,88 eur bez DPH, čo bolo o 2 306,73 eur menej oproti vysúťaženej cene (467.410,61 € bez DPH). Na výstavbu a vybavenie kostola boli použité aj finančné prostriedky vyzbierané verejnou finančnou zbierkou, ktorá bola vyhlásená v máji 2013 a ukončená v apríli 2015 a za pomoci ktorej sa vyzbieralo 42 928,18 eur.

Kaštieľ

V súvislosti s výstavbou nového kostola sa v r.2014 asanoval aj starý krov na ostávajúcej časti kaštieľa. Urobil sa tzv. betónový veniec a na ten sa postavil nový krov s krytinou. V roku 2015 pokračovali práce na zvyšnej časti kaštieľa. Bola zrealizovaná výmena balkónovej a schodiskovej časti z východnej strany objektu. Nad balkónom bol zhotovený nový krov a položená nová krytina. Na starej časti bola vykonaná asanácia a následne riešená výstavba tak, aby sa v maximálnej možnej miere zachovala pôvodná architektúra. Časť starého balkóna bola zbúraná a dorobený nový balkón, nové schodisko, dorobená voda a odpad v sociálnych zariadeniach. Stavebné práce boli vykonávané firmou DEOS ŽILINA s.r.o. , ktorá pokračovala ďalšími prácami v roku 2016. Bola vybudovaná kanalizačná a vodovodná prípojka, vnútorné rozvody plynovej kotolne i vody a kanalizácie, zrealizovaná elektroinštalácia. Boli odizolované vonkajšie základy kaštieľa. V roku 2017 sa vykonávali práce okolo plynoinštalácie, vykurovania, zdravotechiky, pokračovanie v elektroinštalácii. V roku 2019 boli urobené vonkajšie omietky, osadené okná a dvere a ďalšie práce týkajúce sa elektroinštalácie, vykurovania a zdravotechiky. V roku 2020 finišovali práce na rekonštrukcii kaštieľa. Firma DEOS vykonávala rôzne kúrenárske práce, elektroinštalčné práce, bol vybudovaný hlavný vchod do kaštieľa aj s dlažbou. Kolaudácia kaštieľa sa uskutočnila 10.12.2020. Celkovo bolo na kaštieli preinvestovaných približne 300 000 eur. V roku 2021 bol kaštieľ obohatený o niektoré kusy nábytku, ktoré vlastnili alebo nejakým spôsobom boli spájané s predchádzajúcimi vlastníckmi kaštieľa - s rodinou Pongrárcovcov.

Potomkovia tejto rodiny rekonštruovaný kaštieľ v r.2019 navštívili (štyridsaťčlenná skupina) a zúčastnili sa aj na svätej omši v novom kostole (čiže v priestoroch bývalého kaštieľa). Ako prejav vďaky darovali písací stolík, stoličku, kredenc, rôzne typy parožia k vystaveniu, aby v Nededzi ostala spomienka na ich rod. V roku 2023 bol priestor pred kaštieľom vyčistený a vysypaný drobným štrkom.

Obecný dom a skladové priestory

Pozemky aj s budovami, nachádzajúce sa pri hlavnom vstupe do Nededze, ktoré v roku 2011 obec získala do svojho vlastníctva, postupne zveľaďovala. Po tom, čo z hospodárskej budovy prerábaním vznikli v roku 2013 skladové priestory pre našich hasičov, prebiehali v nasledujúcich rokoch stavebné práce aj na susediacej budove. Postupne bol vymenený krov, strešná krytina a staré okná za plastové.

V roku 2015 dostával nový vzhľad hlavne interiéru domu. Boli urobené nové rozvody vody, odpadu a kúrenia. Bolo zateplené podkrovie a zakúpená kuchynka. Jedna kancelária bola odovzdaná do užívania našim hasičom, druhá do užívania urbáru. Do užívania bola daná aj spoločná rokovacia miestnosť a sociálne zariadenie. Začiatkom roka 2016 sa dokončila vnútorná prestavba - podlahy, kompletáž zariadení predmetov v sociálnych zariadeniach, zariadenia potrebné k zavedeniu internetu. Neskôr prebehla záverečná fáza dokončenia a to zateplením a novou fasádou so soklom, vrátane vonkajšieho schodiskového zábradlia. V prvom štvrtroku 2017 roka sa v jeho okolí položili obrubníky a zámková dlažba. Od konca mája 2017 až do konca roka 2017 v ňom sídlila dočasná prevádzka našej materskej školy. Aby sa v ňom mohli konať rôzne menšie oslavy či iné menšie spoločenské akcie, boli v roku 2019 zakúpené stoličky, stoly, osadený pracovný pult, umývací drez, žalúzie a iný potrebný inventár. O oficiálnom názve tohto objektu „Obecný dom“ rozhodlo obecné zastupiteľstvo v roku 2016.

Dom smútku, cintorín a blízke okolie

Po tom, ako sme dali do užívania nový kostol, sa mohlo začať s rekonštrukciou a prestavbou starého kostola na dom smútku. Teda na taký účel, na aký bol pôvodne aj určený. S rekonštrukčnými prácami sa začalo v júni 2015. Sklenená-drevená konštrukcia obvodových múrov bola nahradená murovanou výplňou so zabudovanými oknami a dverami. V roku 2016 boli vykonávané ďalšie činnosti nevyhnutné na jeho zaevidovanie v katastri nehnuteľností (dovtedy evidovaný nebol). Jednalo sa hlavne o vybudovanie bleskozvodu, zabezpečenie prívodu teplej a studenej vody, zhotovenie sociálneho zariadenia s napojením na žumpu, vybudovanie novej prípojky nízkeho napätia. Interiér domu smútku bol tiež vynovený, pribudol nový katafalk a nový chladiaci box. Po všetkých týchto prácach bol dom smútku skolaudovaný a zapísaný v katastri nehnuteľností. Dňa 30. marca 2016 sa uskutočnilo slávnostné požehnanie domu smútku našim pánom farárom Mgr. Pavlom Kalabusom a dostal oficiálny názov Dom nádeje. V roku 2020 tu boli vymenené zvony – amplióny. Pôvodné slúžili svojmu účelu od roku 1999. Boli tiež vymenené dvere do sociálneho zariadenia a vymenená poškodená vonkajšia dlažba. V roku 2021 boli dokúpené samostatné elektrické zvony – umieráčik. Kvôli bezpečnosti a lepšiemu pohybu medzi hrobovými miestami boli v letných mesiacoch 2015 na našom cintoríne osadené zatravnovacie panely. Pohyb po vrchnej časti nášho cintorína bol ťažší hlavne v jarom a jesennom období. Preto bol v jesenných mesiacoch roku 2018 vybudovaný chodník pre peších v tejto časti cintorína. Zároveň bola na našej márnici vymenená strešná krytina. Na cintoríne bola v roku 2021 vybudovaná urnová stena, ktorá riešila do budúcnosti iný spôsob pochovávaní, a to formou uloženia urny so spopolnenými pozostatkami zosnulých. Na konci roku 2023 firma RA-MONT, s.r.o. Nededza vykonala práce na zvýšení oplozenia cintorína, aby vysoká zver nepreskakovala plot a neničila hrobové miesta.

Materská škola a okolie

Našu materskú školu, danú do užívania v roku 1976 navštevovalo čoraz viac detí. Na základe rozhodnutia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Žilina o nevyhovujúcej kapacite našej materskej školy, čo sa týka metrov štvorcových a počtu navštevovaných detí, sa muselo obecné zastupiteľstvo zaoberať stavebnými riešeniami na rozšírenie materskej školy. V roku 2015 boli vypracované dve alternatívy na jej rozšírenie, ktoré boli zverejnené aj na webovej stránke obce. Prvá alternatíva od Ing. Mrvečku hovorila o prístavbe smerom do školského dvora. Druhá alternatíva od Ing. arch. Kružela hovorila o nadstavbe ďalšieho nadzemného podlažia. V septembri bola zvolaná aj verejná diskusia vo veci plánovanej rekonštrukcie materskej školy za účasti autorov oboch projektov. Do konca roku 2015 nebola schválená žiadna z navrhnutých alternatív. Ohľadne vypracovaných dvoch alternatív na rozšírenie kapacity našej materskej školy sa aj v roku 2016 konala vo februári verejná diskusia za účasti hlavne rodičov detí, ktoré materskú školu navštevovali. Na tomto stretnutí sa väčšina rodičov vyjadrila za prístavbu materskej školy – alternatívu od Ing. Mrvečku. Na aprílovom zasadnutí obecného zastupiteľstva bolo schválené uznesenie na rekonštrukciu materskej školy formou prístavby a na vypracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné konanie na výstavbu Materskej školy v obci Nededza podľa návrhu Ing. Mrvečku. Na začiatku roka 2017 bolo ukončené verejné obstarávanie týkajúce sa prestavby, do ktorého sa prihlásilo pätnásť uchádzačov. Stavebnú časť vyhrala spoločnosť RISS Plus, s.r.o z Kysuckého Nového Mesta a profesijnú časť vyhrala spoločnosť ELPRAM s.r.o. Žilina. So stavebnými prácami sa začalo 4. apríla 2017. Dočasné priestory materskej školy boli po schválení Regionálnym úradom verejného zdravotníctva umiestnené v Obecnom dome č. 129/2 na Potočnej ulici. V dočasných priestoroch začala materská škola fungovať dňom 29.5.2017. Počas celého roka stavebný ruch neutíchal. Ako to už pri takýchto prácach býva, prišli aj rôzne komplikácie. Zistilo sa, že treba urobiť aj opravu starých priestorov – vymeniť elektrické vedenie, kúrenie, vodu atď. Prestavba, ktorá mala byť hotová do konca septembra, bola ukončená a skolaudovaná v decembri 2017. Na začiatku roka 2018 – konkrétne 5. januára bola slávnostne otvorená zrekonštruovaná materská škola za účasti cca. 50 občanov, ktorí mali možnosť pozrieť si jej priestory. Krátka reportáž o našej vynovenej materskej škole bola odvysielaná aj v televízii TA3. Plná prevádzka zrekonštruovanej materskej školy s celkovou kapacitou 47 detí sa začala 8. januára. Na prestavbu naša obec získala dotáciu od ministerstva školstva vo výške 30 000 eur, zvyšok si obec financovala sama. Celková cena prestavby činila cca. 335 000 eur.

V záhrade materskej školy vyrástlo v roku 2017 aj zastrešené pódium, ktoré slúžilo pri rôznych kultúrnych podujatiach – hlavne pri hodových slávnostiach. Stavebné práce vykonávala firma Unistav Teplica s.r.o. z Teplicy nad Váhom. Na jeho výstavbu poskytol Urbár obce Nededza bezplatne drevo. Čiastočnú finančnú podporu vo výške cca. 17 tisíc eur poskytol Nadačný fond Kia Motors Slovakia. Celková suma na výstavbu pódia predstavovala cca. 45 tisíc eur.

V roku 2018 bolo v areáli materskej školy vybudované nové detské ihrisko, na ktoré nám finančne sumou 15 000 eur prispela Nadácia Kia. Výstavbu ihriska v hodnote cca. 16 500 eur realizovala firma ZEPELIN s.r.o. Trenčín. O položení nového trávniku v areáli materskej školy a revitalizáciu tohto priestranstva v hodnote 7 500 eur sa postaral záhradník Dušan Vajda. Pred našou materskou školou bol v roku 2020 revitalizovaný areál. Bolo tu vybudované parkovisko pre osobné vozidlá, ako aj pre zásobovacie vozidlá pre školskú jedáleň. Našlo sa i miesto pre stojisko na bicykle a detské kočíky, ako aj pre stojisko na smetné nádoby.

Kultúrny dom, obecný úrad a okolie

Náš „kulturák“ postavený v roku 1954, prešiel počas svojej existencie rôznymi rekonštrukciami. Tie prebehli aj počas posledných desiatich rokov. V letných mesiacoch roku 2017 dostal nový vnútorný šat. Bola vymaľovaná sála kultúrneho domu. Na balkóne, pod balkónom, v chodbičke, aj na schodisku kultúrneho domu bola vymenená dlažba. Práce vykonala firma ELDUR 27 s.r.o. Nededza a ich hodnota činila cca. 10 000 eur. Kancelárie nášho obecného úradu, ako aj zasadačka prešli v roku 2019 kompletnou opravou v hodnote cca. 7 700 eur, ktorú tiež vykonala firma ELDUR 27, s.r.o. Nededza. V roku 2020 bol kultúrny dom využívaný menej ako inokedy (kvôli covidu), a tak sme toto obdobie využili na obnovu podlahy. Boli vybrúsené a nalakované parkety v sále kultúrneho domu aj na javisku. Ku klubu dôchodcov bol vybudovaný v roku 2020 chodník pre peších. Na budove pri vchode do knižnice bol v roku 2021 umiestnený plne automatický defibrilátor pre poskytnutie prvej pomoci v prípade zástavy srdca. Poskytuje hlasovú a obrazovú navigáciu počas resuscitácie.

Revitalizácia studní

K neodmysliteľnému koloritu Nededze patria štyri obecné studne. Tie dostali v roku 2015 nový šat. Spoločnosť Mobis Slovakia nám prostredníctvom Nadačného fondu Mobis v Nadácii Pontis poskytla časť financií na ich revitalizáciu. Pri studni na hornom konci obce vznikla zároveň menšia oddychová zóna – vybudované zastrešené lavičky.

Zvonica

Zvonica nachádzajúca sa v strede našej obce a pochádzajúca z 19.storočia, bola v roku 2021 zrekonštruovaná. Bola vymenená stará krytina za medenú, natreli sa drevené prvky, opravila sa vonkajšia fasáda a skultúrnilo sa jej bezprostredné okolie. Práce realizovala firma ELDUR 27 s.r.o vo výške cca 24 500 eur.

Predajňa COOP Jednota

Budova prevádzky COOP Jednota (je v našej obci od roku 1956) prešla v roku 2015 rozsiahlou rekonštrukciou. Pohostinstvo, ktoré susedilo s predajňou, ukončilo na konci leta 2015 svoju činnosť a predajňa COOP Jednota bola o tento priestor rozšírená a zároveň zmodernizovaná. Z predajne sa stal supermarket, otvorený od pondelka do soboty. Po trojmesačnej odmlke bola zmodernizovaná predajňa opäťovne otvorená 9. decembra 2015.

A keď Vám v nedeľu niečo pochybí, zachráni to Potraviny Jozef Trnovec, ktoré fungujú od roku 1998 a nachádzajú sa v strede obce.

Nové pohostinstvá

Zrušením starého pohostinstva sa stala Nededza na krátku dobu určitou raritou – nebola tu krčma. Toto sa rozhodla riešiť spoločnosť VIX s.r.o a vo svojom areáli (bývalom poľnohospodárskom družstve) zrekonštruovala priestory administratívnej budovy na prízemí a zriadila nové pohostinstvo s názvom „Piváreň pod Straníkom“. Piváreň bola otvorená na začiatku decembra 2015. Okrem tejto pivárne sa v strede obce, v bývalom rodinnom dome, nachádza ďalšia piváreň a to „Piváreň u Ďurka“.

Športový areál

Základy telovýchovy a športu v našej obci siahajú do roku 1953. O rok neskôr bolo vybudované futbalové ihrisko. V súčasnosti už hovoríme o športovom areáli, nakoľko vybudovaním multifunkčného ihriska v roku 2008 a workoutového ihriska v roku 2019, poskytuje areál aj iné športové vyžitie. Aby bol areál stále využiteľný, je potrebná starostlivosť oň. V roku 2018 sme na našom multifunkčnom ihrisku vymenili umelý trávnik. Prácu realizovala firma MARO s.r.o. Sučany a ich hodnota činila cca 26 000 eur, z toho 15 000 eur nám poskytla spoločnosť Mobis. Pri tribúne, ktorá bola vybudovaná v roku 2016, sme v roku 2018 dobudovali oporný múr, schody a chodník. Tieto práce vykonal Radim Peťko z Nededze a ich hodnota činila cca. 11 000 eur. O osadenie cvičebných náradí na už spomenutom workoutovom ihrisku sa v roku 2019 postarala firma Veríme v Zábavu s.r.o. Trenčín. Jeho hodnota činila 9 390 eur a bola spolufinancovaná cez projekt Nadácie Kia. Cez tento projekt, v rámci ktorého Nededza dostala 15 000 eur, boli ešte vybudované na futbalovom ihrisku dve 9 - miestne striedačky v hodnote cca. 6 400 eur. Prácu na striedačkách pre náhradníkov vykonala firma PESMENPOL spol. s.r.o, Prešov. Na multifunkčnom ihrisku bolo vymenených niekoľko poškodených mantinelov. Od firmy Fagus SK s.r.o., Hliník nad Váhom bol v sume cca 3 500 eur zakúpený v roku 2020 pre potreby Obecného športového klubu skladový kontajner na uskladnenie tréningových pomôcok. V roku 2022 bola vymenená strešná krytina na šatniach obecného športového klubu v rámci projektu cez Miestnu akčnú skupinu Terchovská dolina a s tým súvisiacim schváleným finančným príspevkom z Pôdohospodárskej platobnej agentúry Bratislava v sume 28 517,63 eur. Opravu šatní vykonala firma MATE s.r.o. za necelých 60 000 eur.

Oblasťná organizácia cestovného ruchu a cyklotrasa

Naša obec sa uznesením číslo 47 zo dňa 23.10.2017 stala členom Oblasťnej organizácie cestovného ruchu Malá Fatra. Stalo sa tak z dôvodu plánovanej výstavby cyklotrasy zo Žiliny cez našu obec až do Terchovej. Predkladateľom a žiadateľom o finančné prostriedky z fondov Európskej únie (EÚ) bola predmetná organizácia. S výstavbou cyklotrasy z Tepličky nad Váhom až do Terchovej sa začalo v júni 2020. Čo sa týka katastra Nededze, cyklotrasa vedie mimo hlavnej štátnej cesty po pozemkoch pozdĺž oplotenia areálu spoločnosti Kia zo severnej strany. Časť medzi Tepličkou nad Váhom a Nededzou bola vyasfaltovaná ešte v roku 2020, a aj sa v tomto roku začala využívať. Vďaka dosahu svetla z areálu Kie sa môže bezpečnejšie využívať aj po zotmení. Popri cyklotrase medzi Nededzou a Tepličkou nad Váhom bola uskutočnená v roku 2022 výsadba zmiešaného stromoradia medzi týmito dvoma obcami. Výsadbu zabezpečila Nadácia Kia Slovakia. Pribudli tu tiež oddychové lavičky. Slávnostné otvorenie celej 23 kilometrov dlhej cyklomagistrály Terchovská dolina sa konalo 29.6.2023.

Nové autobusové zastávky

Plechové zastávky na ceste II/583 v smere do Žiliny a do Gbelian, ktoré nám slúžili približne tridsať rokov, nepôsobili už pekným dojmom. Preto ich v roku 2018 nahradili nové, pozostávajúce z dreva, kameňa a skla. Boli vybudované v modernom dizajne. Okrem odpadkového koša a plochy určenej na oznamy boli vybavené portami na dobíjanie telefónov, senzorom na automatické zapnutie svetla, solárnym panelom a podsvieteným nápisom názvu obce Nededza. Vo vnútri zastávok bola položená zámková dlažba.

Práce vykonávala firma SUN powered systems, s.r.o. Žilina a ich hodnota bola cca. 12 000 eur. Zámková dlažba bola položená aj na zastávke autobusu smerom z Kotrčinej Lúčky pri kaplnke svätého Floriána v strede obce.

Lokalita Stav

Poslanci na marcovom zasadnutí v roku 2021 schválili komplexné riešenie tejto lokality podľa návrhu Ing. arch. Krajča – Nededza, zastavovacia štúdia rodinných domov 09/2020. V prvej etape boli vykúpené pozemky pod cesty, doriešená kanalizácia a vodovod. Bolo vydané právoplatné stavebné povolenie na obecnú komunikáciu v lokalite Stav - I. etapa, do konca roka 2021 bola vykonaná skrývka ornice pod cesty a niektorí vlastníci pozemkov tu už začali s výstavbou rodinných domov. Poslancami bol v roku 2022 schválený názov pripravovanej ulice a to názov STAV. V rámci lokality Stav – II. etapa obec v roku 2022 od vlastníkov vykúpila časti pozemkov pod miestnu komunikáciu. V roku 2023 bolo dané do užívania verejné osvetlenie v lokalite Stav - I. etapa, odkúpený most cez potom Kotrčiná od Miroslava Múčku za sumu vynaložených nákladov na jeho stavbu vo výške 39 624 eur.

Lokalita Pred Chríp

O tom, že výstavba rodinných domov sa v Nededzi rozširuje všetkými smermi, svedčí aj lokalita Pred Chríp, v ktorej začali rásť nové domy. Obec v roku 2023 zahájila vykúpanie pozemkov v tejto lokalite pod miestnu komunikáciu.

Chodníky

Obyvatelia ulíc Poľná, Pod Vajánkom a Na Záplotí prišli v roku 2018 s požiadavkou vybudovania chodníka pre peších smerom z ulice Poľná popri ceste do centra obce na zaistenie bezpečnosti. Na základe toho a po vybavení všetkých potrebných náležitostí, bol chodník pre peších vybudovaný v súbehu s cestou III/2071 (cesta smerom z Gbelian do Kotrčinej Lúčky) a ulicou Poľná. Tieto práce vykonávala firma MATE s.r.o. Žilina. Z rozpočtu obce išlo na tieto práce cca. 35 000 eur. V roku 2022 bol tento chodník predĺžený od ulice Poľná na ulicu Potočná. Tiež bol zrekonštruovaný chodník od Obecného domu k ceste II/583 v smere do Žiliny, a to vrátane zábradlia pri chodníku. Jednalo sa o práce v hodnote cca. 36 500 eur.

Kamenný kríž

Na kamennom kríži, ktorý sa nachádza pri vstupe do Nededze v smere od Gbelian, dala obec v roku 2020 obnoviť nápis v znení: „Ku cti a chvále Božej venovali roľníci obce Nededza 1948“. Pri jeho následnom čistení sa naklonený kríž zrútil a rozlomil. V roku 2022 bol opravený. Bolo nutné vykonať výkopové práce a vyrovnanie základu podstavca kríža, ktorý bol naklonený v dôsledku rastu koreňov dvoch líp. Do základov bola vložená železobetónová konštrukcia tak, aby nedochádzalo v budúcnosti k jeho nakláňaniu. Tieto práce vykonala firma Unistav Teplička s.r.o. za cca. 2 500 eur. Samotný kríž bol opravený firmou Graniti s.r.o. v hodnote cca. 2 000 eur. Následne bol opravený kríž osadený na vyrovnaný podstavec. Za týmto krížom pri ceste II/583 bolo vysadených sedem kusov borovic.

Regulácia potoka, mosty

Potok Kotrčiná preteká hlavnou časťou obce Nededza. Aby nenarobil viac škody ako osohu, bol viackrát regulovaný. Posledná jeho regulácia prebehla v roku 2019 v hornej časti. Reguláciu z betónových panelov zabezpečovala firma Š&Š Construct, s.r.o. Považská Bystrica. Na túto akciu bola na základe žiadosti obce schválená finančná podpora z Environmentálneho fondu vo výške cca. 100 000 eur. Zvyšné náklady – necelých 50 000 eur obec zaplatila z vlastného rozpočtu. Touto akciou bola doriešená oprava regulácie potoka cez celú zastavanú časť obce, to znamená v úseku od futbalového ihriska až po horný koniec na rybníku. Štyri mosty ponad potok, ktoré slúžili nielen pre chodcov, ale hlavne pre prejazd áut, prešli v roku 2020 rekonštrukciou. Opravený bol vrchný aj spodný kryt, ako aj bočné časti mostov.

Kompostáreň

V polovici roku 2023 bola vybudovaná pri ceste II/583 vedľa záhradníctva kompostáreň. Pre jej prevádzku bude nutné vybavenie potrebnou technikou. Na kompostáreň bola obci poskytnutá dotácia v sume 15 000 eur od Nadácie Kia Slovakia.

Centrum obce Nededza

Na vytvorenie akéhosi centra Nededze, ktorého súčasťou by bol kostol, obecný úrad, kultúrny dom, bola vyhlásená architektonická súťaž „Centrum obce Nededza“. Túto súťaž vyhral architekt Pastorek a spol. V súvislosti s touto pripravovanou veľkou investičnou akciou bola v roku 2022 v danej časti Nededze vykonaná preložka elektrického vedenia firmou Elektroenergetické montáže s.r.o. V súčasnosti prebiehajú rôzne činnosti smerujúce k realizácii tejto stavby.

Film o Nededzi

Pre propagáciu Nededze bol firmou Panoráma v zastúpení Mgr. Milan Kosec v roku 2019 spracovaný krátky cca. 23 minútový film o našej obci. Film zachytáva históriu i súčasnosť Nededze. Účinkovali v ňom viacerí naši občania. V premiére bol u nás premietaný 28.8.2019 v záhrade pred kultúrnym domom. Film sa premietal v rôznych regionálnych televíziách aj v televízií s celoštátnou pôsobnosťou. Okrem toho je film zverejnený aj na webovej stránke Nededze.

Obecná knižnica

Knižnica bola v Nededzi zriadená v roku 1925. Onedlho to bude už storočná dáma. V súčasnosti sa v nej nachádza približne 5200 kníh, o ktoré sa stará p. Mária Vajdová, ktorú deti nazvali „teta knižnicová“.

SČÍTANIE OBYVATEĽOV

V období od 15.2.2021 do 31.3.2021 sa uskutočnilo prvé elektronické sčítanie obyvateľov Slovenska. Každý s trvalým alebo prechodným pobytom mal povinnosť vyplniť sčítací formulár pomocou

vlastného počítača alebo mobilu. V rámci rodiny mohol jeden člen rodiny sčítať všetkých ostatných členov domácnosti. Papierový formulár už neexistoval. Zo sčítania vzišli v Nededzi tieto výsledky:

Počet obyvateľov spolu: 1070 muži: 527 ženy: 543

Hustota obyvateľstva (ob/km²): 169,55 štátni občania: 1068 cudzinci: 2

Veková štruktúra: 0 - 14 roční: 173 15 - 64 roční: 754 65 a viacroční: 143 priemerný vek: 39,57

Vzdelanie: základné: 153 stredoškolské: 618 vysokoškolské: 168 ekonomicky aktívni: 584

Najpočetnejšie náboženské vyznania: rímskokatolícke: 898 bez nábož. vyznania: 126

Rodinný stav:

slobodný, slobodná: 478 ženatý, vydatá: 499 rozvedený, rozvedená: 31 vdovec, vdova: 61

Organizácie, spoločenstvá pôsobiace v obci Nededza

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) – založený v roku 1917, súčasný predseda Pavol Staňo.

Obecný športový klub (OŠK) – založený v roku 1953, v rámci OŠK funguje futbalový, stolnotenisový a šachový oddiel, súčasný predseda Ladislav Ďuríček.

Jednota dôchodcov Slovenska (JDS) – založená v roku 2001, súčasná predsedníčka Mária Vajdová

Futbalová akadémia FA UNITED N-KL-G – vznik v roku 2017 pod hlavičkou OŠK, od 5.4.2019 sa stala samostatným právnym subjektom, prezident Martin Miček.

Urbár – obnovený v roku 1992 združuje tri spoločenstvá: Pozemkové spoločenstvo Urbár obce Nededza, Lesné pozemkové spoločenstvo Lipovec Nededza a Pozemkové spoločenstvo súkromných vlastníkov lesa Nededza, súčasný predseda Ing. Dušan Vajda.

Divadlo Naopak – v roku 2010 obnovili tradíciu ochotníckeho divadla v obci, keď sa tri roky za sebou predstavili s nejakou novou hrou. Od roku 2013 organizujú každoročné predvianočné Punčobranie.

Spevácky zbor – zložený z občanov rôznych vekových kategórií, oživuje priebeh svätých omší, pripravuje jasličkovú pobožnosť, prispieva k dôstojnému priebehu pohrebov.

Cvičenie v kultúrnom dome – od roku 1999 zásluhou Silvie Ďungelovej začali v našom kulturáku ženy cvičiť aerobik. Pod jej vedením nasledovali ďalšie druhy cvičení až do konca roku 2016. V tomto roku prišiel na rad jumping pod vedením Miroslavy Zajacovej, ktorý v rôznych obmenách pretrváva dodnes.

Spoločenský život v Nededzi

Medzi dlhoročné tradície v našej obci patrí Novoročný hokejbal, fašiangový sprievod masiek, stavenie mája, oslava Dňa matiek, športové hry pre deti pri príležitosti MDD, hody na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, rozdávanie darčiekov svätým Mikulášom. Medzi známe plesy, konajúce sa v našom kulturáku patrí Školský či Poľovnícky ples.

A teraz prichádzajú na rad akcie, z ktorých sa začínajú stavať tradície. Od roku 2013 je organizovaný Starostovský ples, tiež Jesenný beh žien obcí Nededza a Teplička nad Váhom, ktorý finančne aj materiálne zastrešujú obidve obce. Od toho istého roku býva pred obecným úradom v predvianočnom čase „Punčobranie“. „Traktoriáda“ – prehliadka doma vyrobených malotraktorov a traktorov v lokalite Štepnica začala písať svoju históriu od roku 2016. V letných mesiacoch od roku 2019 sa Nededzou zvykne šíriť vôňa guľášu. To je „Nededzský kotlík“, ktorý tu zapúšťa svoje korene.

COVID – 19

Nedávnu desaťročnú minulosť sme mali „okorenenú“ nemilými udalosťami. V roku 2020 sa v našom každodennom slovníku začali objavovať slová ako covid, korona, pandémie, koronavírus, lockdown, PCR test, antigénový test. Slová a udalosti s tým súvisiace, ktoré ochromili celú našu spoločnosť a celý svet. Dňom 11.3.2020 vláda Slovenskej republiky vyhlásila na celom území Slovenska mimoriadnu situáciu. Ľudia sa zahalili do rúšok a respirátorov. Veľký negatívny dopad na občanov (hlavne staršej generácie) mal zákaz slávania bohoslužieb a liturgických obradov v kostoloch, a to v čase najväčších kresťanských sviatkov, Veľkej noci. V období veľkonočných sviatkov (od 8.4. do 13.4.2020) platil zákaz vychádzania, s výnimkou cesty do práce a z práce, na nákup základných potravín, návštevu lekára, či starostlivosť o príbuzného a na cestu do prírody v rámci okresu. Počas dvojročnej pandémie covidu boli viackrát uzatvorené škôlky a školy. Deti a študenti prešli z prezenčnej formy štúdia na dištančné vzdelávanie. Kontakt so školou a učiteľmi mali online cez počítače, tablety, či mobily. Veľa zamestnancov, ktorým to druh ich práce dovoľoval, prešli na tzv. home office (práca z domu). Toto všetko sme zažívali po prvýkrát.

Na základe rozhodnutia vlády sa konali na konci októbra a začiatkom novembra 2020 dve kolá celoplošného testovania na Covid 19. Prvé kolo celoplošného testovania sa v Nededzi konalo 31.10. a 1.11. a druhé kolo 7.11. a 8.11. Testovanie bolo prioritne určené pre občanov Nededze a Kotrčinej Lúčky. Celoplošné testovanie bolo v gescii Ozbrojených síl Slovenskej republiky (OS SR), preto veliteľom odberného miesta v Nededzi bol Bc. Peter Galadík z Kotrčinej Lúčky - príslušník OS SR. Odbery biologického materiálu a následné vyhodnocovanie vykonávala MUDr. Henrieta Šlosárová z Kotrčinej Lúčky a z Nededze to bola MUDr. Dagmar Bollová a jej dcéry MUDr. Eva Medvedíková a MUDr. Silvia Fečke. Okrem nich pri testovaní boli nápomocní ďalší dobrovoľníci: veliteľ DHZ Nededza Peter Staňo, predseda DHZ Nededza Pavol Staňo, administratívna pracovníčka Ing. Jana Noskovičová z Nededze, Zuzana Kolesárová z Kotrčinej Lúčky a pomocní pracovníci Peter Trnovec a Mgr. Marián Frniak obaja z Nededze. Na testovanie sa využili priestory nášho zrekonštruovaného kaštieľa. Neobvyklé miesto testovania, a aj neobvyklý testovací tím (mama a jej dcéry) upútali aj novinárov. V televízii s celoštátnou pôsobnosťou – TA3 bola odvysielaná krátka reportáž z testovania v Nededzi. Testovanie v priestoroch zrekonštruovaného kaštieľa sa konalo aj počas januárových, februárových, marcových a aprílových víkendov roku 2021. Posledné testovanie v Nededzi bolo 1. mája 2021.

Náš obecny úrad sa snažil vypomôcť svojim spoluobčanom v tejto covidovej dobe. Občanom, ktorí si nevedeli v týchto krízových časoch sami pomôcť, ponúkol pomoc v podobe zadováženia rúšok, respirátorov, či nákupu základných potravín a drogérie. Tiež ponúkol možnosť zapožičania pulzného oximetra. Mal k dispozícii štyri kusy týchto oximetrov, ktoré slúžili na meranie hladiny kyslíka v krvi. Na podporu imunity rozdával seniorom vitamínové balíčky. Kvôli dezinfekcii vzduchu obec zakúpila tri kusy germicídnych žiaričov. Dva boli umiestnené v materskej škole a jeden na obecnom úrade. Mimoriadna situácia na území Slovenska v súvislosti s covidom bola zrušená dňom 15.9.2023.

VOJNA NA UKRAJINE

Ani vo sne nás nenapadlo, že v blízkosti Slovenska môže dôjsť k vojnovému konfliktu. Ale stalo sa. 24. februára 2022 začal inváziou ozbrojených síl Ruskej federácie na Ukrajinu. V súvislosti s týmto konfliktom bola na území Slovenska vyhlásená 26.2.2022 mimoriadna situácia súvisiaca s hromadným prílevom cudzincov na územie SR. Invázia spustila jednu z najväčších utečeneckých kríz v Európe. Z Ukrajiny začalo utekať množstvo obyvateľov do susedných krajín a teda aj na Slovensko. Mnohí cez

Slovensko len prechádzali, iní tu ostali. Utečencom bola poskytnutá pomoc, vyhlásené boli rôzne humanitárne zbierky, či už materiálneho alebo finančného charakteru. V našej obci mohli občania v rámci materiálnej zbierky priniesť rôzne veci ako napríklad spacie vaky, deky, rukavice atď. na obecný úrad. Takisto bola utečencom poskytnutá možnosť ubytovania sa, či už v rôznych rekreačných zariadeniach ale aj v súkromí. Tým, ktorí sa rozhodli takýmto spôsobom pomôcť, štát poskytoval príspevok na odídencov. V Nededzi sme mali oficiálne ubytované v roku 2022 dve osoby z Ukrajiny v súkromnom dome. Na refundáciu nákladov za odídencov z Ukrajiny obec prijala v roku 2023 platbu v sume 5 200 eur z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie.

Slovo na záver

A sme na konci desaťročnej bilancie. Ukončili sme ju nie moc veselo. No veríme, že si ju so záujmom prečítate. Informácie boli čerpané z kroniky, z obecných novín, či zo zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Kronikárka obce, 04.04.2024